

Vanuit welke visie werken we?

In de Zaanstreek werken we als onderwijsprofessionals, schoolbestuurders, ketenpartners - en natuurlijk met kinderen en hun ouders – aan thuisnabij, inclusiever onderwijs. Ieder kind heeft recht op goed onderwijs en verdient gelijke kansen om mee te kunnen doen. Nu op school, 'later' als volwaardig burger in onze samenleving. Daar bereiden we ieder kind zo goed mogelijk op voor.

Erbij horen is één van onze belangrijkste sociale behoeften als mens. Ongeacht sociaal-culturele of etnische achtergrond, intellectueel vermogen, financiële situatie, identiteit, gender of beperking: niemand in de samenleving mag buitenspel staan. Niet alleen omdat volwaardig 'burgerschap' voor een ieder persoonlijk van waarde is, maar ook omdat onze samenleving rijker wordt als ieders stem gehoord wordt en ieders bijdrage telt: sociaal, maatschappelijk en op de arbeidsmarkt.

Meedoen in de samenleving bevordert de gezondheid, biedt sociale contacten, geeft zelfvertrouwen en het gevoel nuttig te zijn. Het stelt mensen in staat om in hun levensonderhoud te voorzien en is de basis voor onze welvaart. Meedoen bevordert de binding tussen groepen mensen en de gelijkwaardige relaties tussen die groepen en draagt zo bij aan maatschappelijke samenhang en het functioneren van onze democratie.

Dit 'meedoen' kun je bij uitstek leren op school, in je eigen omgeving. Daar ontmoeten kinderen die later onze samenleving vormgeven, elkaar. Zij kunnen leren uitgaan van verschillen en ontdekken dat iedereen met eigen unieke kwaliteiten kan bijdragen aan activiteiten. Zo wordt insluiten de norm en hopen we dat de kinderen die nu naar school gaan, later zelf uitdragen dat iedereen er mag zijn en gelijkwaardig mee kan doen. Zodat onze samenleving inclusiever wordt.

Inclusiever onderwijs is ook een (inter)nationale opdracht. Volgens het VN-Kinderrechtenverdrag dat Nederland in 2016 ondertekende, hebben alle kinderen recht op onderwijs en de toegang tot dat onderwijs moet gebaseerd zijn op gelijke kansen. Ongeacht hun mogelijkheden en beperkingen hebben kinderen het recht om dezelfde scholen te bezoeken.

Het VN-verdrag vraagt specifiek aandacht voor kinderen die belemmeringen op school ervaren, doordat het onderwijs, de omgeving of andere randvoorwaarden onvoldoende aansluiten op hun ondersteuningsvragen. Terwijl zij op gelijke wijze van hun recht op onderwijs zouden moeten kunnen profiteren. Het kan zijn dat gespecialiseerd onderwijs voor sommige kinderen het meest wenselijk is. Ook dan is de inzet gericht op inclusie en nu en later meedoen in de samenleving.

Werken aan inclusiever onderwijs zien wij in de Zaanstreek als een onderwijspraktijk die voortdurend in ontwikkeling is en die tijd en aandacht vraagt. We gaan die uitdaging aan en leren van en met elkaar hoe we het onderwijs (steeds) passend(er) maken voor kinderen. Dit doen we als schoolbesturen zelf én samen, ook met onze partners in onderwijs, jeugdhulp, welzijn, sport, gemeente en zorg. Ook zij dragen bij aan de optimale ontwikkeling van kinderen. Vanzelfsprekend hebben de kinderen en hun ouders in ons samenwerkingsverband alle recht van spreken.

Wij willen dat in ons samenwerkingsverband zoveel mogelijk kinderen naar het regulier onderwijs gaan. Door samen inclusiever te leren denken én doen en het reguliere onderwijs steeds passender te maken, streven we ernaar dat maximaal één procent van de kinderen in onze regio (tijdelijk) naar het gespecialiseerd onderwijs gaat. Ook willen we in onze regio géén thuiszitters en willen we meer leerlingen met een leerplichtonthefving toeleiden naar onderwijs (ook als dit zou leiden tot een groei van het gespecialiseerde onderwijs). Komende ondersteuningsplanperiode onderzoeken we met elkaar of en hoe we deze drie ambities kunnen waarmaken in het samenwerkingsverband.

Aan de slag!

Vanuit vijf programma's werken we aan inclusiever onderwijs. Wat zijn onze ambities?

1

Inclusiever (leren) denken en doen

Voor ons is inclusiever onderwijs geen verre stip aan de horizon, maar een ambitie waar we komende tijd gericht naar toe willen werken. Ieder kind in de Zaanstreek moet nu en later mee kunnen doen; een inclusievere samenleving begint op school.

Hoe ziet inclusiever onderwijs er voor ons uit? Welke kansen en belemmeringen zijn er? En welke (verdere) stappen zetten we de komende jaren? Die vragen werken we als samenwerkingsverband met de schoolbesturen uit. In 2024 is een routekaart klaar met activiteiten, projecten, pilots, begroting en een (meerjaren)planning.

Deze routekaart werken we weer verder uit in het volgende ondersteuningsplan 2024-2026. Tegelijkertijd werken we eraan dat minder kinderen naar het gespecialiseerd onderwijs hoeven gaan. We ontwikkelen hiervoor beleid en activiteiten, met speciale focus op het jonge kind. We streven ernaar dat maximaal één procent van de kinderen in onze regio (tijdelijk) naar het gespecialiseerd onderwijs gaat. Ook willen we in onze regio géén thuiszitters en willen we meer leerlingen met een leerplichtonthefving onderwijs bieden, ook als dit leidt tot een groei van het gespecialiseerd onderwijs. We onderzoeken richting 2024 hoe we dit kunnen waarmaken in ons samenwerkingsverband.

Werken aan inclusiever onderwijs zien wij als een doorlopend ontwikkelproces. Samenwerking is noodzakelijk als we zo veel mogelijk kinderen met meer complexe ondersteuningsvragen mee willen laten doen op de reguliere basisschool in hun eigen woonomgeving.

2

Onderwijs passender maken

Wij denken dat de 'gewone' basisschool in de eigen buurt – thuisnabij dus – dé plek is voor burgers in wording. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen ongeacht hun mogelijkheden en beperkingen zich in het regulier onderwijs kunnen ontwikkelen, maken scholen hun onderwijs steeds passender.

Niet het kind hoeft zich dus aan te passen aan het onderwijs, scholen passen hun onderwijsaanbod, begeleiding, hulpmiddelen en de leeromgeving zo goed mogelijk aan, aan wat het kind nodig heeft. Zijn onderwijsbehoeften staan centraal. Ook als die heel specifiek zijn. Om een kind zoveel mogelijk in de eigen omgeving naar de reguliere basisschool te laten gaan, is goede onderwijskwaliteit natuurlijk een voorwaarde. Net als handelingsgericht werken. We zetten noodzakelijke ondersteuning zo vroeg mogelijk en preventief in en doen wat nodig is om barrières weg te nemen die de ontwikkeling van een kind belemmeren.

Wij voelen ons als samenwerkende schoolbesturen samen verantwoordelijk voor alle kinderen in de Zaanstreek. Wij zorgen dat ieder kind naar school kan en bieden daarvoor een dekkend onderwijsaanbod. Als samenwerkingsverband geven we inzicht in de expertise die in onze regio beschikbaar is (of moet komen) voor ondersteuning.

Een nieuw format voor het schoolondersteunings-profiel (SOP) helpt ons hierbij. Ook herzien we de terugplaatsingsregeling, doen onderzoek naar de hoge instroom in het speciaal (basis)onderwijs en arrangeren passend(er) onderwijs voor kinderen met spraaktaalproblemen, voor nieuwkomers en voor thuiszitters.

3

Samen leren, samen werken, samen scholen

Niet het samenwerkingsverband staat centraal. Samenwerken wél. Als samenwerkende schoolbesturen in de Zaanstreek hebben wij uitgesproken dat wij komende jaren graag intensiever samen optrekken om van elkaar te leren, elkaar te inspireren en samen te werken aan inclusiever onderwijs. Dat willen we doen vanuit een gedeelde visie op inclusiever onderwijs en een inclusievere samenleving (zie programma 1).

In 2024 is een gezamenlijke, brede toekomstagenda klaar die we dan vertalen in het nieuwe ondersteuningsplan 2024-2026. Ook op scholen zetten we steviger in op het delen van kennis en ervaringen en op gezamenlijke scholing en intervisie. We starten een aantal pilots om ook de samenwerking tussen school en jeugdhulp in/en de wijk te versterken. Het jeugd- en oudersteunpunt draait in 2024.

We werken met ouders als gelijkwaardig partners samen. Uitgangspunt is dat de ervaringskennis van ouders noodzakelijk is voor inclusiever onderwijs. Juist daarom is het goed dat onderwijsprofessionals streven naar educatief partners omdat dit de ontwikkelkansen van kinderen vergroot. Ouders zijn immers de beste 'leerlingkenners' en zij de beste 'leerlingkenners'.

Ondertussen zitten we natuurlijk niet stil. Natuurlijk willen we dat ieder kind in de Zaanstreek naar school gaat. Als 'thuiszitten' dreigt, zetten we bijvoorbeeld alles op alles om dat te voorkomen. Scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverband zoeken met partners als gemeenten en jeugdhulp naar creatieve oplossingen om kinderen zo thuisnabij mogelijk gebruik te laten maken van hun leerrecht.

4

Doelmatig organiseren, vrolijk verantwoorden

Als samenwerkingsverband zorgen we ervoor dat we onze basis op orde hebben. We zijn duidelijk in hoe we werken en wat scholen, ouders, kinderen en samenwerkingspartners van ons mogen verwachten. We laten de toekomstagenda van ons samenwerkingsverband (zie programma 3) aansluiten bij het landelijk beleid en dat doen we vanuit onze eigen visie en ambities en programma's.

We kiezen voor een programmatische aanpak en formuleren duidelijke doelen om aan te werken. In 2024 werken we met een eigen waarderingskader (lees: de norm waarin we aansluiten bij het inspectiekader) voor de basisondersteuning die scholen in ons samenwerkingsverband bieden. Ook werken we met één monitor om ontwikkelingen te volgen. We verantwoorden ons werk en de inzet van middelen op dezelfde manier.

Onderdeel van onze kwaliteitszorg is 'het goede gesprek' over die data, om daarmee onze aanpak en koers zo nodig bij te stellen. We zoeken naar nieuwe manieren van 'vrolijk' verantwoorden en organiseren in 2024 een Festival van Verantwoording. Onze communicatie ondersteunt de uitvoering van het ondersteuningsplan en we communiceren op een manier die aansluit bij de communicatiebehoeften van onze stakeholders.

Als samenwerkingsverband hebben wij geen eigen medewerkers in dienst. Professionals die taken uitvoeren werken bij aangesloten besturen of worden extern ingehuurd. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van kinderen en voor de middelen die het samenwerkingsverband daarvoor krijgt. Zij verantwoorden de inzet en resultaten naar elkaar en het samenwerkingsverband.

5

Projecten en arrangementen

We doen natuurlijk al veel goede dingen om kinderen het onderwijs te bieden dat ze nodig hebben. Een vijfde programma bestaat uit 'lopende' projecten en arrangementen die we komende periode voortzetten. Ook die dragen bij aan inclusiever onderwijs. In dit programma zijn ook de dienstverleningsovereenkomsten opgenomen die we hebben om passend, inclusiever onderwijs mogelijk te maken.

We bouwen richting 2024 dus door op een stevig fundament. Daar dragen (maatwerk)arrangementen en de inzet van externe expertise aan bij. Hierdoor kunnen leerlingen met vaak specifieke of complexe ondersteuningsvragen vaker thuisnabij, regulier onderwijs blijven volgen. We zetten daarnaast ergotherapie in, bieden gedragsondersteuning, begeleiden meer- en hoogbegaafde leerlingen en bieden een specifiek aanbod voor thuiszitters.

Ter illustratie: het nieuwe onderwijszorgarrangement in de Zaanstreek voor kinderen die niet meer naar school durven, kunnen of mogen of voor wie nu geen passend onderwijs is, is zo'n doorlopend project.

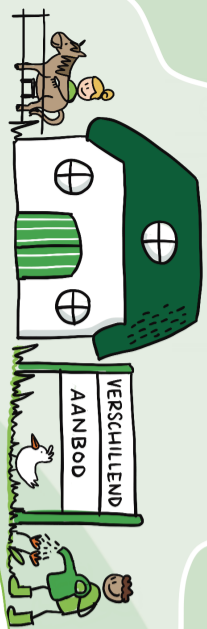

IEDER KIND DOET MEE

SAMEN LEREN EN WERKEN AAN INCLUSIEVER ONDERWIJS IN ZAANSTREEK

Vanuit het ondersteuningsplan 2022-2024 werken we in de Zaanstreek met kinderen, ouders, onderwijsprofessionals, schoolbestuurders en ketenpartners aan inclusiever onderwijs. Ieder kind moet mee kunnen doen, nu en later. Met inclusiever onderwijs bouwen we aan een inclusievere samenleving. Komende twee jaar gaan we aan de slag met vijf programma's.

- Maximaal 1% van de kinderen in onze regio (tijdelijk) naar gespecialiseerd onderwijs
- Geen huissitters
- Meer kinderen met leerplichtonthefning toelieden naar onderwijs

5 IEDER KIND PASSENDE ONDERSTEUNING

LOPENDE PROJECTEN

SAMEN INCLUSIEVER LEREN DENKEN EN DOEN

STREVEN NAAR

SCHOOLOBSTUREN

NIJEN LAIER

SAMENLEVENIG INCLUSIEVER

BELEENHERINGEN IN KAART

1 INCLUSIEVER (LEREN) DENKEN EN DOEN

DOORLOPENDE

PROCES

IEDER KIND HEEFT UNIEKE TALENTEN

MEEDOEN

ZAANSTAD

ZAANSTREEK

2 ONDERWIJS PASSENDER MAKEN

VAN 'GUTTEN' HALLEN

BEGELIDING Kwalitatief GOED ONDERWIJS ONDERWIJSAANBOD

Regelmatig HULPMIDDELEN

EIGEN ONDEWIS

4 DOELMATIG ORGANISEREN VROLIJK VERANTWOORDEN

ZAANSTAD

ZAANSTREEK

2 ONDERWIJS PASSENDER MAKEN

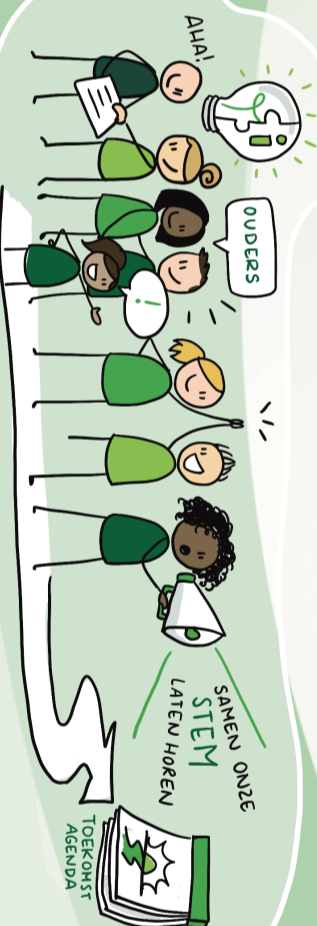
VAN 'GUTTEN' HALLEN

BEGELIDING Kwalitatief GOED ONDERWIJS ONDERWIJSAANBOD

Regelmatig HULPMIDDELEN

EIGEN ONDEWIS

3 SAMEN LEREN, SAMEN WERKEN

TOEKOHST AGENDA